

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

Zespół Szkół w Lubięcinie

Program Współpracy z Nadleśnictwem Sława Śląska

*„Musimy nauczyć się dbać o środowisko,
w którym mamy żyć.*

Chodzi tylko o to, czy nauczymy się tego na czas”

Opracowała: Alina Dżugała

Koordynator współpracy Zespołu Szkół w Lubięcinie z Nadleśnictwem Sława Śląska

I. Informacje ogólne

1. Placówki współpracujące w ramach programu:

Zespół szkół w Lubięcinie

- Szkoła Podstawowa

67 – 108 Lubięcin 82

tel. 68 388 63 82 fax.68 388 15 71

e-mail:lubięcimingim@poczta.onet.pl

Nadleśnictwo Sława Śląska

ul. Niewidziajły 1a

67 – 410 Sława

Tel. +48 68 356 62 29

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

sławaslaska@zielonagora.lasy.gov.pl
www.sławaslaska.zielonagora.lasy.gov.pl

2. Placówki i organizacje wspomagające:

- Nadleśnictwo Nowa Sól
- Koło Łowieckie „Wrzos”
- Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Letniska Jodłów

3. Uczestnicy:

Uczniowie klas 0 – III

Uczniowie klas IV – VI

Uczniowie klas I – III gimnazjum

4. Koordynator realizacji programu i współpracy z Nadleśnictwem: Alina Dżugała

5. Opiekunowie: Alina Dżugała, Lucyna Abramów

6. Nauczyciele wspomagający: Anna Myślińska, Dorota Owczarz

7. Koordynator do spraw edukacyjnych Nadleśnictwa Sława Śląska - Zastępca Nadleśniczego

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

8. Instruktor techniczny ds. Edukacji i Komunikacji Społecznej.

II. Cele i sposoby ich osiągnięcia

1. Cele ogólne:

Poznanie działań Lasów Państwowych w ochronie środowiska przyrodniczego.

2. Cele szczegółowe:

- Poznanie struktury przestrzennej lasu: warstwowa budowa lasu; warunki panujące w każdej warstwie; mikroklimat lasu; struktura pozioma lasu.
- Poznanie organizmów leśnych: pospolitych i chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt; jadalne i trujące gatunki grzybów; rośliny lecznicze i trujące dla człowieka; gatunki drzew liściastych i iglastych.
- Poznanie struktury troficznej lasu; rola martwych drzew w lesie.
- Poznanie cyklu życia lasu, faz rozwoju drzewostanu.
- Poznanie form ochrony przyrody w lasach.
- Poznanie zadań leśników w ramach gospodarki leśnej: hodowla, ochrona lasów, użytkowanie lasu, urządzenie lasu.
- Promowanie właściwych zachowań podczas zabaw i przebywania w lesie.
- Ukazanie różnych form aktywnego wypoczynku, ogólnodostępności polskich lasów oraz ich otwartości dla wszystkich użytkowników.

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

- Promowanie lokalnych szlaków turystycznych bezpiecznych dla przyrody.

3. Sposoby osiągnięcia celów:

- **„Leśna Edukacja Dzieci i Młodzieży”**,
Działania propagujące wiedzę o lesie, właściwe zachowania w lesie oraz kształtujące wrażliwość i szacunek dla ojczystej przyrody.
- **„Leśny Patrol”**
Działania mające na celu poprawę czystości lasów w szczególności poprzez monitoring oraz udział w akcjach sprzątania lasu.
- **„Las pędzlem malowany”**
- Działania, która obejmuje wszystkie formy artystyczne o tematyce leśnej.

III. Metody pracy

- Ustalenie Kalendarza działań na bieżący rok szkolny.
- Uzgodnienie harmonogramu zajęć terenowych i spotkań z pracownikami Nadleśnictwa.
- Założenie Szkolnego Koła „Towarzystwa Przyjaciół Lasu” – grupa młodsza (klasy I – III), grupa starsza (klasy IV – VI).
- Zajęcia Szkolnego Koła „Towarzystwa Przyjaciół lasu”.
- Uczestnictwo w konkursach organizowanych przez TPL.
- Prelekcje prowadzone przez pracowników Nadleśnictwa w Szkole.

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

- Wycieczki do lasu, zajęcia terenowe, udział w ścieżkach przyrodniczo – edukacyjnych.
- Konkursy wiedzy o lesie (plastyczno - informacyjne). Nagrodzone prace prezentowane na gazetce szkolnej.
- Zajęcia w multimedialnym punkcie edukacyjnym Nadleśnictwa „Z NATURĄ ZA PAN BRAT”
- Udział w konkursach organizowanych przez Lasy Państwowe.
- Udział w akcjach sprzątania lasu, monitorowania ich czystości.
- Udział w akcjach sadzenia lasu.
- Udział w akcjach „Ratujmy kasztanowce”.
- Zajęcia terenowe na polanie rekreacyjnej „Świątobór”.
- Warsztaty w „Gawrze” - siedzibie Koła Łowieckiego „Wrzos”.
- Obserwacje krajobrazu Pojezierza Sławskiego z wieży widokowej „Joanna” oraz z platformy widokowej „Ptasi Raj”
- Udział w ścieżkach przyrodniczo – edukacyjnych „Wzgórza Pszczółkowskie” i „Lekcja biologii inaczej”.
- Formy ochrony przyrody w Rezerwacie Święte.
- Karty pracy z wykorzystaniem informacji na tablicach edukacyjnych w lesie.

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

- Gazetki informacyjne o tematyce leśnej i walorach przyrodniczych Nadleśnictwa Sława Śląska.
- Pokazy naukowe wytworów pracy uczniowskiej o tematyce leśnej.
- Zajęcia przyrodniczo – leśne Szkolnego Koła „Przyjaciół lasu”.
- Pozyskiwanie funduszy i zakup pomocy dydaktycznych umożliwiających realizację zajęć przyrodniczo - leśnych.
- Biblioteka szkolna. Przegląd literatury związanej z przyrodą polskich lasów.
- Przygotowanie prezentacji multimedialnych, sprawozdania umieszczane na stronie Internetowej Szkoły i Towarzystwa Przyjaciół Lasu.
- Szkolne konkursy wiedzy o leśnictwie i łowiectwie.

IV. Zadania do realizacji

- **Windą przez las, czyli piętrowość roślin w lesie.**

Budowa lasu –piętra roślinności i warunki klimatyczne w każdej warstwie.

Szczałki roślin w ściółce.

Mierzenie wysokości i grubości drzew, rozpoznawanie wieku drzewa.

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

Różnorodność gatunkowa runa leśnego.

Budowa grzybów i zasady ich zbierania.

Rodzaje lasów.

Fazy rozwoju drzewostanu.

Rola martwych drzew w lesie.

Znaczenie lasu dla człowieka i przyrody.

Cztery pory roku, a zmiany w ekosystemie leśnym.

➤ **Kto kogo zjada w lesie?**

Obyczaje zwierzyny leśnej.

Słownik terminologii łowieckiej na temat zwierząt.

Struktura troficzna lasu.

Zagrożenia związane z przebywaniem w lesie.

Domy zwierząt leśnych.

Ślady i tropy zwierząt leśnych.

Dokarmianie zwierząt zimą.

➤ **Leśna flora i fauna**

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

Pospolite gatunki roślin, grzybów i zwierząt;

Owady społeczne w lesie i szkodniki.

Rośliny lecznicze i trujące w lesie;

Gatunki drzew liściastych i iglastych.

Jadalne i trujące krzewy podszytu.

➤ **Form ochrony przyrody w lasach.**

Rezerwaty i pomniki przyrody najbliższej okolicy.

Instrukcja obsługi rezerwatu przyrodniczego.

Użytki ekologiczne.

Natura 2000.

Chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt

Skutki wypalania traw.

Skutki działalności bobrów w środowisku.

Akcja „Sprzątanie Świata” w ekosystemach leśnych.

Ochrona mrowisk i znaczenie mrówek dla lasu

➤ **Zadania leśników w ramach gospodarki leśnej:**

Uprawa lasów.

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

Ochrona lasów,

Użytkowanie lasu i zarządzanie lasu.

Praca leśników.

Promocja siedlisk leśnych.

Edukacja dzieci i młodzieży.

➤ **Promowanie właściwych zachowań podczas zabaw i przebywania w lesie.**

Zasady zachowania w lesie.

Promocja czynnego wypoczynku na ścieżkach edukacyjnych Nadleśnictwa Sława Śląska.

Kalendarz stałych działań wypracowany w roku szkolnym 2016/2017

Miesiąc	Kartka z kalendarza	Zaplanowane zajęcia	Klasa	Opiekun
Wrzesień	Początek astronomicznej jesieni 16 –17, 18 – Sprzątanie Świata 19 – Dzień Dzikiej Fauny, Flory i	<ul style="list-style-type: none">➤ Gazetki klasowe i szkolne „Walory przyrodnicze okolic Nadleśnictwa Sława Śląska”.➤ Kontakt z Nadleśnictwem, propozycje działań edukacyjnych na bieżący rok szkolny. Projekt współpracy.	- -	Koordynator od edukacji leśnej Dyrektor Koordynator od edukacji leśnej

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

	Naturalnych Siedlisk	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Udział uczniów w akcji Sprzątanie Świata– „Czysty las” w okolicach Lipin pod opieką leśniczego ➤ Zajęcia warsztatowe Koła Szkolnego TPL. Wycieczki do lasu. Spotkanie z leśniczym. Wystawy prac. 	<p>Klasa VI i VI SP Koło Szkolne TPL</p> <p>Koło Szkolne TPL</p>	<p>Wychowawcy Koordynator od edukacji leśnej</p> <p>Opiekunowie</p>
Październik	<p>4 – Światowy Dzień Zwierząt</p> <p>10 – Święto Drzewa</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zielnik drzew liściastych w ekosystemach leśnych okolic Lubięcina. Wystawa szkolna. ➤ Ścieżka edukacyjna wokół polany rekreacyjnej „Świątobór” – zapoznanie z budową lasu, drzewa nagonasienne i okrytonasienne walory roślinności leśnej. Ognisko, aktywny wypoczynek. ➤ „Las w sztuce” – wystawa plastyczna zwierząt leśnych pędzlem malowanych. 	<p>Klasy IV Klasy I - III</p> <p>Klasy II gimnazjum</p> <p>Klasy IV – VI</p>	<p>Opiekunowie Nauczyciel przyrody</p> <p>Wychowawcy Nauczycielka biologii</p> <p>Nauczyciel plastyki</p>

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zajęcia warsztatowe Koła Szkolnego TPL. Wycieczki do lasu. Spotkanie z leśniczym. Wystawy prac. ➤ Konkurs wiedzy o zwierzętach. Gazetka szkolna. ➤ Zajęcia w multimedialnym punkcie edukacyjnym „Z naturą za Pan Brat” - ścieżka edukacyjna „Drzewa liściaste i iglaste”. ➤ Zajęcia w multimedialnym punkcie edukacyjnym „Z naturą za Pan Brat” - ścieżka edukacyjna „Drzewa liściaste i iglaste”. ➤ Zajęcia warsztatowe Koła Szkolnego TPL. Wycieczki do lasu. Spotkanie z leśniczym. Wystawy prac. 	<p>Koło Szkolne TPL</p> <p>Koło Szkolne TPL</p> <p>Koło Szkolne TPL – grupa młodszą</p> <p>Koło Szkolne TPL – grupa starsza</p> <p>Koło Szkolne TPL</p>	<p>Opiekunowie</p> <p>Opiekunowie</p> <p>Opiekunowie</p> <p>Opiekunowie</p> <p>Opiekunowie</p>
Listopad	10 – Dzień Jeża	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zajęcia warsztatowe Koła Szkolnego TPL. Wycieczki do lasu. Spotkanie z 	Koło Szkolne TPL	Opiekunowie

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

		<p>leśniczym. Wystawy prac.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Udział w akcji „Ratujmy kasztanowce” w Puszczy Tarnowskiej. ➤ Wystawa plastyczna poświęcona życiu jeża. ➤ Prelekcje prowadzone przez pracowników Nadleśnictwa w szkole. ➤ Zajęcia warsztatowe w „Gawrze” – siedzibie Koła Łowieckiego „Wrzos” ➤ Zajęcia warsztatowe w „Gawrze” – siedzibie Koła Łowieckiego „Wrzos” 	<p>Klasy III i II Gimnazjum</p> <p>Koło Szkolne TPL</p> <p>Uczniowie SP</p> <p>Koło Szkolne TPL - grupa młodszą</p> <p>Koło Szkolne TPL - grupa starsza</p>	<p>Wychowawcy Koordynator od edukacji leśnej</p> <p>Opiekunowie</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Opiekunowie</p> <p>Opiekunowie</p>
Grudzień		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zajęcia warsztatowe Koła Szkolnego TPL. Szkolnego Wycieczki do lasu. Spotkanie z leśniczym. Wystawy prac. 	<p>Koło Szkolne TPL</p>	<p>Opiekunowie</p>
Styczeń		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zajęcia warsztatowe Szkolnego Koła TPL. Wycieczki do lasu. Spotkanie z leśniczym. Wystawy prac. 	<p>Koło Szkolne TPL</p>	<p>Opiekunowie</p>
Luty		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zajęcia warsztatowe Szkolnego Koła 		

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

		TPL. Wycieczki do lasu. Spotkanie z leśniczym. Wystawy prac.	Koło Szkolne TPL	Opiekunowie
Marzec	3 – Dzień Dzikiej Przyrody 22 – Dzień Lasów	➤ Zajęcia warsztatowe Koła Szkolnego TPL. Wycieczki do lasu. Spotkanie z leśniczym. Wystawy prac.	Koło Szkolne TPL	Opiekunowie
Kwiecień	1 – Dzień Ptaków	➤ Zajęcia warsztatowe Koła Szkolnego TPL. Wycieczki do lasu. Spotkanie z leśniczym. Wystawy prac.	Koło Szkolne TPL	Opiekunowie
	5 – Dzień Leśnika i Drzewiarza	➤ Konkurs wiedzy o leśnictwie i łowiectwie. Szkolne Święto Leśnika.	Koło Szkolne TPL	Opiekunowie
	7 – Dzień Bobrów			
	22 - Międzynarodowy Dzień Matki Ziemi	➤ Apel – „Dzień Matki Ziemi”	Koło Szkolne TPL	Opiekunowie
	24 – Dzień Parków Narodowych	➤ „Mapa Parków Narodowych Polski” – wystawa plastyczna ➤ Edukacja leśna, czyli przedstawienie walorów pracy leśnika – spotkanie z pracownikiem Nadleśnictwa w szkole.	Koło Szkolne TPL Klasa II i III Gimnazjum	Opiekunowie Wychowawcy
Maj	15 – Dzień Polskiej Niezapominajki	➤ Zajęcia warsztatowe Koła Szkolnego TPL. Wycieczki do lasu. Spotkanie z	Koło Szkolne TPL	Opiekunowie

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

	<p>22 – Dzień Różnorodności Ekologicznej</p>	<p>leśniczym. Wystawy prac.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zajęcia przyrodnicze na polanie rekreacyjnej „Świątobór”, wejście na wieżę widokową Joanna, spacer nad Jezioro Świąte. ➤ Zajęcia przyrodnicze na polanie rekreacyjnej „Świątobór”, wejście na wieżę widokową Joanna, spacer nad Jezioro Świąte. ➤ Zajęcia przyrodnicze na polanie rekreacyjnej „Świątobór”, wejście na wieżę widokową Joanna, spacer nad Jezioro Świąte. ➤ Zajęcia przyrodnicze na polanie rekreacyjnej „Świątobór”, wejście na wieżę widokową Joanna, spacer nad Jezioro Świąte. ➤ Zajęcia przyrodnicze na polanie rekreacyjnej „Świątobór”, wejście na wieżę widokową Joanna, spacer nad Jezioro Świąte. 	<p>Klasa I SP</p> <p>Klasa II SP</p> <p>Klasy III SP</p> <p>Klasy IV SP</p> <p>Klasy V</p>	<p>Wychowawca</p> <p>Wychowawca</p> <p>Wychowawca</p> <p>Wychowawcy Nauczyciel przyrody</p> <p>Wychowawcy Nauczyciel przyrody</p>
--	--	---	--	---

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

Czerwiec	5 – Dzień Ochrony Środowiska 19 – Dzień Leniwych Spacerów	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zajęcia warsztatowe Koła Szkolnego TPL. Wycieczki do lasu. Spotkanie z leśniczym. Wystawy prac. ➤ Konkurs plastyczny „Wiosna bez płomieni” ➤ Ścieżka przyrodniczo - edukacyjna „Lekcja biologii inaczej”. Aktywny wypoczynek. Ognisko. ➤ Ścieżka przyrodniczo – edukacyjna „Wzgórza Pszczółkowskie” Aktywny wypoczynek. ➤ Konkurs wiedzy na temat edukacji leśnej i ochrony przyrody na terenach leśnych. ➤ Leśny monitoring, czyli kontrola czystości okolicznych lasów, fotodokumentacja, akcja sprzątnięcia lasu. 	<p>Szkolne Koło TPL</p> <p>Uczniowie SP</p> <p>Klasa VI SP</p> <p>Klasa VII SP</p> <p>Koło Szkolne TPL</p> <p>Koło Szkolne TPL</p>	<p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy Nauczyciel przyrody</p> <p>Wychowawca Nauczyciel przyrody</p> <p>Wychowawca Nauczyciel biologii</p> <p>Opiekunowie</p> <p>Opiekunowie</p>

Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej